Chirurgia (Bucur). 2026;121(3):278-285
http://dx.doi.org/10.21614/chirurgia.3304

Treizeci de ani de chirurgie colorectalã minim invazivã în Institutul Clinic Fundeni: Experiența unei instituții

Ioana-Maria Ignat[1], Corina-Elena Minciunã[1,2], Daniel Gavrila[1,2], Cãtãlin Vasilescu[1,2]
[1]Carol Davila University of Medicine and Pharmacy, Bucharest, Romania
[2]Department of General Surgery, Fundeni Clinical Institute, Bucharest, Romania

Rezumat

Introducere: Chirurgia colorectală minim invazivă a cunoscut o evoluţie semnificativă în România în ultimele trei decenii, deşi adoptarea iniţială a fost lentă şi neuniformă în multe centre. La Institutul Clinic Fundeni, această evoluţie a început în 1995, odată cu prima intervenţie colorectală laparoscopică raportată în România, marcând debutul unei tranziţii progresive de la abordul deschis către chirurgie minim invazivă, atât pentru patologia colonică, cât şi pentru cea rectală.

Metode: Am realizat o analiză retrospectivă instituţională, integrând repere istorice, experienţa publicată şi analiza bazelor de date interne. Au fost evaluate tehnicile laparoscopice, robotice, inclusiv abordul transanal, cu accent pe chirurgia oncologică colorectală şi pe extinderea progresivă a indicaţiilor minim invazive.

Rezultate: După o perioadă iniţială de diseminare prudentă şi limitată, chirurgia colorectală minim invazivă s-a extins progresiv odată cu creşterea experienţei chirurgicale şi a resurselor tehnologice. Introducerea unor proceduri laparoscopice avansate, inclusiv reversia laparoscopică a operaţiei Hartmann si tehnici variate cu abord transanal, a reflectat extinderea practicii minim invazive colorectale dincolo de cazurile selectate, către cazuri colorectale mai complexe. În perioada 2012–2023 au fost efectuate 2.447 de rezecţii pentru cancer rectal, dintre care 446 prin abord minim invaziv. După întreruperea programului robotic, chirurgia laparoscopică a reprezentat singura metodă minim invazivă şi a fost, în mod paradoxal, asociată cu o creştere suplimentară a numărului de intervenţii minim invazive, în ciuda absenţei chirurgiei robotice, fără a compromite rezultatele oncologice sau postoperatorii.

Concluzii: Experienţa Institutului Clinic Fundeni ilustrează maturizarea reuşită a chirurgiei colorectale minim invazive, de la o etapă incipientă, de pionierat, la o practică stabilă şi în continuă expansiune. În pofida limitărilor iniţiale şi a întreruperii programului de chirurgie robotică, chirurgia laparoscopică a devenit principalul element catalizator al procedurilor minim invazive, permiţând extinderea acestora către cazuri mai complexe, fără a compromite rezultatele oncologice sau perioperatorii. Această evoluţie evidenţiază rolul institutului în consolidarea chirurgiei colorectale minim invazive ca standard consacrat într-un centru cu volum mare de activitate.

Cuvinte cheie: chirurgie minim invazivă, chirurgie colorectală laparoscopică, cancer rectal, chirurgie robotică, experienţă instituţională